

ٹھیڈا

کردار نصرت: (45 سال دی استانی)
 حامد: (زاہد داوڈا بھرا 25 سال دا)
 خورشید فاطمہ: (رحمن دی رشتہ دار 60 سالہ عورت)
 زاہد: (نصرت دا زکا پتر 20 سال دا جوان)
 رحمن: (نصرت دا خاوند 50 سال دا اک امیر آدمی)
 اسد: (زاہد دا دوست)
 خادم حسین: (ملازم)

پہلا سہین

(نصرت ویہڑے وچ منجی تے بیٹھی سبزی بنا رہی اے۔ زاہد سائیکل لے کے اندر آؤندا اے)

زاہد: اوہو امی جی! میں تے عاجز آ گیا واں اپنی ایس پھٹیر سائیکل توں!

نصرت: رکیہ ہو یا اے پتر؟

زاہد: میری کلاس دے منڈے ٹھیک ای ایہنوں ”مرزادی بائیکل“ کہندے نیں۔ کدے پتچر ہو جاندی اے تے کدی چین اتر جاندی اے تے کدے ہینڈل مڑ جاند اے۔ کدے ہینڈل بھر جاند اے۔

نصرت: پتر۔ کمیٹی نکلے گی تے نوں سائیکل لے دیواں گی۔

زاہد: اوہو امی جی۔ کمیٹی پا کے وی سائیکل ای لے کے دیو گے؟

نصرت: تے ہو پتر۔۔۔؟

زاہد: امی ہن میں سکول لے پڑھدا بال نہیں۔ کالج وچ پڑھنا واں۔ مینوں سائیکل تے کالج جاندیاں شرم آؤندی اے۔ میں ہن موٹر سائیکل لوں گا۔

نصرت: کالجیٹ ہو کے توں سیانا تے نہیں ہو یا۔ سیانا ہوندا تے تینوں اپنی سمجھ ہوندی کہ اک سکول ٹیچر ماں نوں اپنی وڈی فرمائش نہیں پائی دی

پتر میری ساری تنخواہ روٹی کپڑے تے تیریاں فیساں کتاباں تے ای لگ جاندی اے۔ دس موٹر سائیکل کتھوں لیا واں؟

زاہد: ہاں امی۔ میں وی بے وقوف آں۔ ایہہ بھل ای گیا ساں کہ میرا پیو میرے نکلیاں ہوندیاں ای فوت ہو گیا سی۔ تے موٹر سائیکلاں وی

اوہناں کول ہوندیاں نیں جیہناں دے پیو جیوندے ہوندے نیں۔“

زاہد کمرے وچ چلا جاند اے۔ نصرت پریشان ہو کے اوہدے ول ویکھدی اے۔

دو جاسین

(ناہیدتے نصرت ڈرائنگ روم وچ پٹھیاں نیں)

ناہید: نصرت آپا۔ کیہ گل اے؟ تسی پریشان دسدے او۔۔۔!

نصرت: ہاں ناہید۔ زاہدنوں کراچی گئے ہفتہ ہون والا اے۔ اوہدافون وی نہیں آیا۔ اللہ خیر کرے۔

ناہید: تسی انج ای پریشان ہوناسی تے بھیجیا کیوں سی؟

نصرت: آج کل چٹھیاں نیں تے اوہ بڑی ضد کر کے اپنے دوست کول گیا اے۔ میں پہلی واری اوہدے توں وچھڑی آں۔ اوہدے بغیر تے

ہر پاسے مینوں ہنیرا ای دسد اے۔

ناہید: جدوں اولاد وڈی ہو جاندی اے تے کڑیاں ویاہیاں جاندیاں نیں۔ مُنڈے اپنیاں نوکریاں تے چلے جاندے نیں۔ تے فیر آخر

ماں پیونوں اکلایاں ای رہنا پیندا اے۔

نصرت: نہیں ناہید۔۔۔ مینوں انج دلا سہ نہ دے۔ زاہدای میرا سب گجھ اے۔ میری اُمید تے سہارا اے۔ میں اوہدی خاطر جوانی وچ ہر

شے نوں ٹھکرا دتا۔ نہیں تے آج میں وی خاوند والی ہوندی۔ میرے ہور وی بچے ہوندے۔ پر انج زاہد میرے توں وچھڑ جاند ا۔ اوہدا

خیال ای میری زندگی اے۔ خورے اوہ ہن کیہ کر رہیا ہووے گا۔

تجاسین

(زاہد اسد نال اوہدے کمرے وچ بیٹھا کیرم کھیڈ رہیا اے۔ خورشید اندر آؤندی اے۔)

اسد: السلام علیکم خالہ۔۔۔ ایہہ میرا دوست زاہد اے۔ لاہور وں آیا اے۔

خورشید: اچھا۔۔۔ توں لاہور وچ کتھے رہنا ایں پُتر۔۔۔؟

زاہد: پُجو بر جی۔

خورشید: میری اک رشتہ داری وی او تھے رہندی اے۔ تیری امی دا کیہ ناں اے۔۔۔؟

زاہد: نصرت جہاں۔ اوہ سکول وچ ٹیچر نیں۔

خورشید: تیرے ابو دا ناں عبدالرحمن اے ناں۔

زاہد: جی۔ جی۔ تسی میری امی نوں جان دے او۔۔۔؟

خورشید: میں تیرے ابو دی کزن آں۔۔۔ توں کراچی آیا ایں۔۔۔ اپنے ابو نوں ملیاں ایں نا۔۔۔؟

زاہد: جی۔۔۔ ایہہ تسی کیہ کہہ رہے او۔۔۔؟

خورشید: ہوں۔۔۔ تے تینوں ماں نے بیونال ملن دی اجازت نہیں دتی۔ چلو تیرے ماں بیودی نہیں بنی سی۔ طلاق ہو گئی۔ ٹھیک اے عدالت

نے تینوں ماں دے حوالے کر دتا تے تیرے وڈے بھرانوں بیودے۔ پر پُتر ایہہ گل چنگی نہیں جے توں بیوتے بھرانوں ملے بغیر ہی چلا

جاویں۔ اوہ ڈیفنس وچ 33۔ نمبر بنگلے وچ رہندے نیں۔ تیرا ابو بوہت امیر آدمی اے۔ مل دامالک اے۔ اچھا میں اسد دی ماں

نوں مل لوواں۔ اپنی امی نوں میرا سلام آکھیں۔
(خورشید چلی جاندی اے۔ زاہد ایہہ سُن کے ہکا بکا رہ جاندا اے)

چوتھا سین

(کھانے دی میز تے نصرت بیٹھی اے تے زاہد انتظار کر رہی اے اوہ زاہد نوں او ز دیندی اے)
نصرت: ہُن آوی جا زاہد پُتر۔ کھانا ٹھنڈا پیا ہوندا اے۔
(زاہد اندر آوندا اے)
زاہد: مینوں بھکھ نہیں تھی کھانوں۔۔۔!
نصرت: جدوں داتوں کراچی توں آیا ایس نہ چنگی طراں گل کردا ایس تے نہ ای روٹی کھاندا ایس۔ کیہ ہو گیا اے تینوں؟
زاہد: جنہاں دے پیو چوندیاں ای مر جان دے نیں۔ اوہناں دی بھکھ مر ای جاندی اے۔
نصرت: کیہ کہہ رہیا ایس توں پُتر؟
زاہد: کراچی وچ آو دی کزن خورشید فاطمہ ملی سی۔ تہا نوں سلام آکھدی سی۔
(زاہد باہر نکل جاندا اے۔ نصرت اوہنوں پریشان ہو کے وکھدی اے۔)

پنچواں سین

(زاہد اپنے کمرے وچ بیٹھا اے۔ نصرت اوہدے کول بیٹھی اے)
نصرت: زاہد بیٹا جے توں میرے نال کوئی گل نہیں کردا تے ایہہ نہ سمجھ کہ میں تیریاں اکھاں وچ آئے سوالاں نوں نہیں جان دی۔ میں ایہناں سوالاں دے جواب دین لئی پندرہ ورہیاں توں تیار آں۔ پر مینوں تیرے وڈے ہون دا انتظار سی۔ بیٹا سُن توں سمجھد اراں۔ صدے نوں برداشت کر سکدا ایس۔ پُتر۔ خورشید فاطمہ نے تینوں جو کچھ دسیا اے اوہ سچ اے۔ جے میں نکلیاں ہوندیاں تینوں ایہہ دس دیندی تے نہ توں پڑھ سکدا تے نہ تیری کوئی شخصیت بن سکدی سی۔ توں ایہہ سب کچھ برداشت نہ کر سکدا۔ ہُن توں خود نوں سنبھال سکدا اے اپنی پڑھائی ول دھیان دے۔
زاہد: نہیں ماں جی۔۔۔ میں نہیں پڑھنا۔
نصرت: کیوں بیٹا؟
زاہد: تھی مینوں پڑھا کے کیہ بنائو گے۔ محض اک کلرک۔ ماسٹر یا زیادہ توں زیادہ لیکچرار۔۔۔ میں اپنے دوجے بھراؤ انگ فیٹری دا مالک تے نہیں بن جاواں گا۔۔۔!
نصرت: بیٹا توں سمجھنا ایس۔ میں تینوں نال لیا کے تیرے نال زیادتی کہتی اے۔ میں تینوں وی تیرے پیو کول چھڈ سکدی ساں؟
زاہد: پراہیناں گلاں داہُن کیہ فائدہ؟ میری زندگی تے تباہ ہوئی گئی اے۔

نصرت: بیٹا۔ میں وی اپنی زندگی بنا سکتی ہوں۔ ساری زندگی نوکریاں کرن دی بجائے دو جاگھر و ساسکتی ہوں۔ پر میں نہیں کہوں گی کہ میری زندگی خراب ہوگئی ہے۔ میری زندگی دی سبھ توں وڈی خوشی تے میرے لئی تیرا ساتھ ہے۔

زاہد: (طنزناں) مینوں پتا ہے۔ تہاڈا میرے تے بڑا احسان ہے!

نصرت: میرا تیرے تے کوئی احسان نہیں پتر۔ مانواں اپنے پیار توں ای مجبور ہو کے بچیاں لئی قربانیاں دیندیاں نہیں۔

زاہد: مینوں تہاڈے پیار تے شک نہیں امی جی۔ پر میرا کیہ قصور ہے کہ میں بچپن توں آج تک بیوتوں دُور آں۔ اوہدی شفقت توں محروم آں۔ میرے کول اوہ آسائشاں نہیں جیہڑیاں میرے بھرا حامد کول نہیں۔ میرا وی اوہناں تے حق سی۔

نصرت: (دُکھناں) بیٹا جو میں ایس گل واسطے تیار ساں کہ اک نہ اک دن تینوں اپنے باپ دا پتا چل ہی جائے گا۔ انجے ہی میں تیرے وچھوڑے لئی وی خود نوں تیار کر لیا ہے۔ تُوں اپنے والد کول جاسکتا آں۔ ساریاں آسائشاں تے سہولتاں لے سکتا آں۔ میں تیرا سوٹ کیس تیار کر دینی آں۔ توں آج ای چلا جا۔

چھینواں سین

(ڈائینگ ٹیبل تے رحمن، حامد تے زاہد کھانا کھا رہے نیں)

رحمن: زاہد۔ ملازم نے تیرا سامان گیسٹ روم وچ سیٹ کروا دتا ہے۔

زاہد: جی ابو جی۔۔۔

رحمن: تینوں جس چیز دی لوڑ ہووے ایہوں دس دئیں۔ جتنے پیسے چاہیدے ہون میرے کیشیر توں لے لئیں۔ میرے کمرے وچ مینوں ڈسٹرب نہ کریں۔

زاہد: جی ابو۔۔۔

ستواں سین

(حامد اپنے کمرے وچ کتاب پڑھ رہیا ہے۔ زاہد اندر آؤندا ہے)

حامد: (چونک کے) زاہد توں ایس وقت میرے کمرے وچ۔ تے بغیر نوک (Knock) کیتے۔۔۔؟

زاہد: حامد بھائی میں کلا بیٹھا بیٹھا گھبرا گیا ساں۔

حامد: تیرے کمرے وچ ٹی وی رکھیا ہے نا۔ میرا خیال ہے ایس وقت بڑا چھاپرو گرام لگیا ہونا ہے۔

زاہد: دراصل حامد بھائی۔ میرا تہاڈے نال گلاں کرن نوں جی کر رہیا سی۔

حامد: گلاں کرن واسطے ڈرائنگ روم یا کمن روم ہوندا ہے۔ ایہہ تے بالکل میرا ذاتی کمرہ ہے۔

زاہد: سوری حامد بھائی۔

(زاہد سر جھکا کے چلا جاندا ہے۔)

اٹھواں سہین

(زاہدناشتے تے کلا بیٹھا اے۔ ملازم او تھوں لنگھدا اے۔)

زاہد: خادم حسین ذرا گل سُن۔

ملازم: سرجی واپس آ کے سُن لو اوں گا۔ مینوں جلدی اے۔ وڈے صاحب جی دے کمرے وچ ناشتہ دینا اے۔

زاہد: ابو جی اتھے نہیں آن گے۔

ملازم: نہیں سرجی۔

زاہد: تے حامد بھائی۔۔۔؟

ملازم: اتھے ہر کوئی کلیاں ای کھاندا اے۔ تسی کر لو ناشتہ۔

(زاہد اُداس ہو جاندا اے۔ اوہنوں اپنی ماں یا آجاندی اے جیہڑی ناشتے ویلے اوہنوں اپنے ہتھیاں نال برکیاں کھواندی سی۔)

ناواں سہین

(نصرت کھانے تے کئی بیٹھی زاہد نوں یاد کر رہی اے۔ اوہدیاں اکھاں وچ اتھر وئیں۔)

دسواں سہین

(زاہد بخار دی حالت وچ اے۔ نال ملازم کھلوتا اے)

ملازم: سرجی۔ میں دو اییاں لے آیاں۔ کھانو۔ ڈاکٹر کہہ کے گیا اے دیر نہیں کرنی۔

زاہد: خادم حسین تسی ابو جی نوں دسیا سی کہ میں بیمار آں؟

خادم: ہاں سرجی۔۔۔ اوہناں نے ای تے فون کر کے ڈاکٹر نوں سدیا سی تہاڈے لئی۔

زاہد: ہُن کتھے نہیں ابو جی۔۔۔؟

ملازم: اوہ باہر چلے گئے نہیں۔

زاہد: تے حامد بھائی۔۔۔؟

ملازم: اوہناں نوں وی میں دسیا سی۔ کہندے سن خادم حسین توں زاہد دا خیال رکھنا۔۔۔ تے فیر اوہ وی باہر چلے گئے۔

زاہد: (غصے نال) جا۔۔۔ تُوں وی باہر چلا جا۔ چھڈ دے مینوں۔ فیر نہ مونہہ چک کے آئیں اتھے۔

(ملازم دے جان مگروں زاہد اُداس ہو جاندا اے تے اوہنوں انج لگدا اے جو ای اوہ اپنی ماں دے گھر چار پائی تے لیٹیا ہو یا اے۔

ماں اوہدا سرگھٹ رہی اے تے مونہہ وچ کجھ پڑھ پڑھ کے چُھوک رہی اے۔ ایسے دوران اوہنوں پیاس لگدی اے۔ اوہ ملازم نوں

بلاندا اے۔ ملازم نہیں آؤندا اوہ آپ اٹھدا اے تے چکرا کے ڈگ پیندا اے۔)

یار ہواں سین

(حامد تے رحمن کھانے دی میز تے بیٹھے نیں۔)

حامد: ابا جی ’سُنیا اے تہاڈی فیکٹری تے چھاپہ پے گیا اے۔ جعلی دوائیاں پھڑیاں گئیاں نیں۔
رحمن: آہو پُتر۔۔۔ پر پیسے وِچ بڑی طاقت اے۔ پیسے دی چمک سبوں کوئی ساڈا کجھ نہیں وگاڑ سکیا۔

(’چُکھوں زاہد آجاندا اے۔ اوہ اوہناں دیاں گلاں سُن لیندا اے۔ اوہنوں بڑا دکھ ہوندا اے۔ اوہ میز تے آکے بیٹھدا اے)
رحمن: زاہد پُتر۔ تیری صحت دی خوشی وِچ آج میں وی تیرے نال کھانا کھاواں گا۔ خادم حسین نے بڑے اچھے کھانے بنائے نیں۔ پُتر کھا
ناں۔۔۔!

(زاہد چُپ بیٹھا اے۔)

رحمن: توں کھانا نہیں رہیا؟

زاہد: اَبو جی۔۔۔ امی نے محنت کر کے مینوں حلال کھوایا اے تے بڑے پیار نال مینوں رکھیا اے۔ ایہہ کھانا میرے سنگھوں نہیں لتھے گا۔
میں امی کول چلیاں واں۔۔۔ خدا حافظ۔
(زاہد اُٹھ کے چلا جاندا اے)

آخری سین

(نصرت اپنے کمرے وِچ بیٹھی اے۔ زاہد دی تصویر اوہدے ہتھ وِچ اے۔ زاہد کمرے وِچ آؤندا اے تے ماں دے پیراں وِچ بہہ
جاندا اے۔ ماں اوہنوں پیار کردی اے۔)

مشق

- 1- ڈرامہ ٹھیک ادا خلاصہ اپنے لفظاں وِچ لکھو۔
- 2- نصرت دا کردار کجھ سطر اں وِچ بیان کرو۔
- 3- زاہد دے کردار اُتے نوٹ لکھو۔